

ነጋሶ

በሰ ሰብአዊ መብት

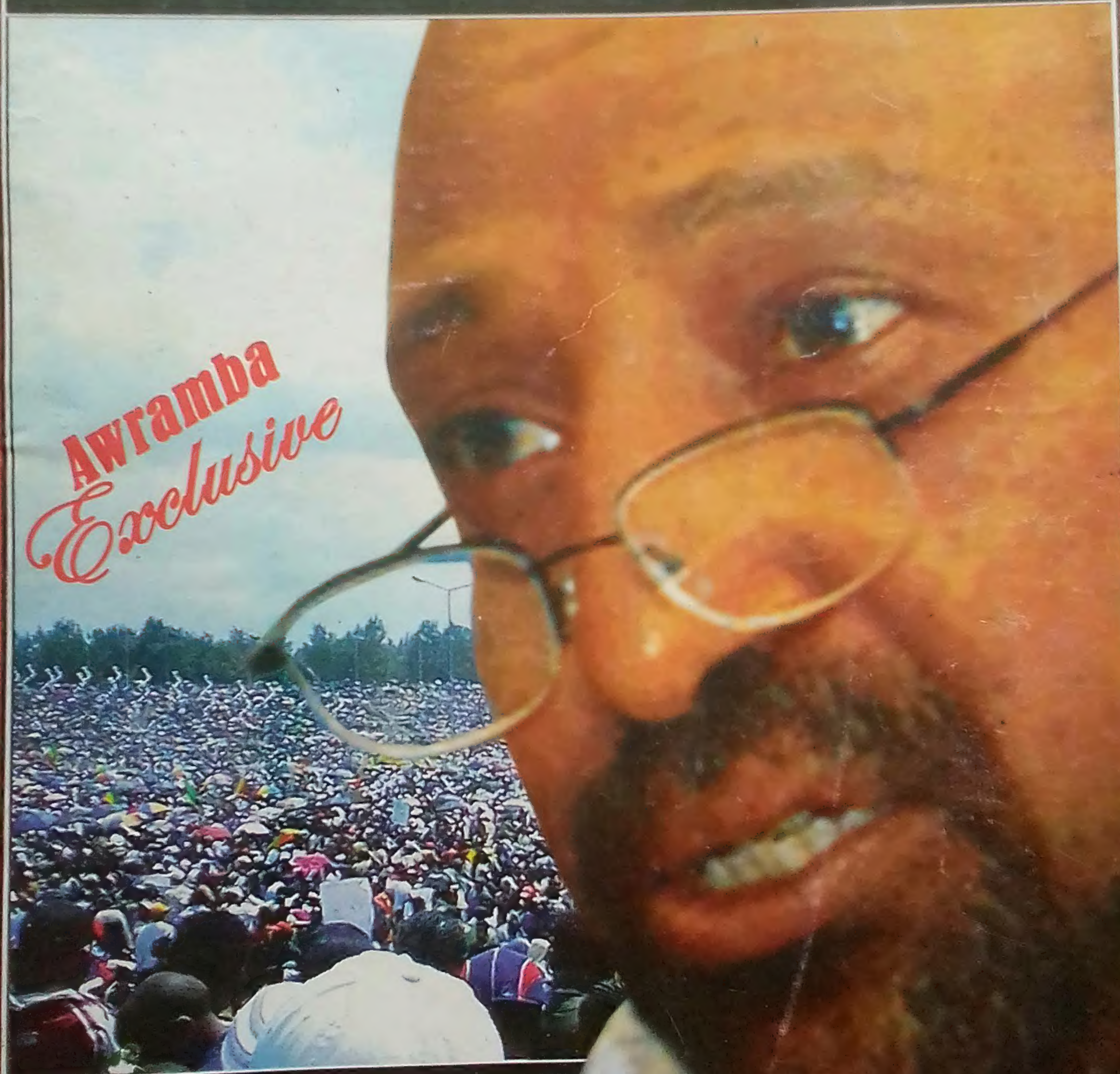
ኢሰምፒክ

ያለ ቴዲ አፍሮ

ኢሰምፒክ ታይምስ

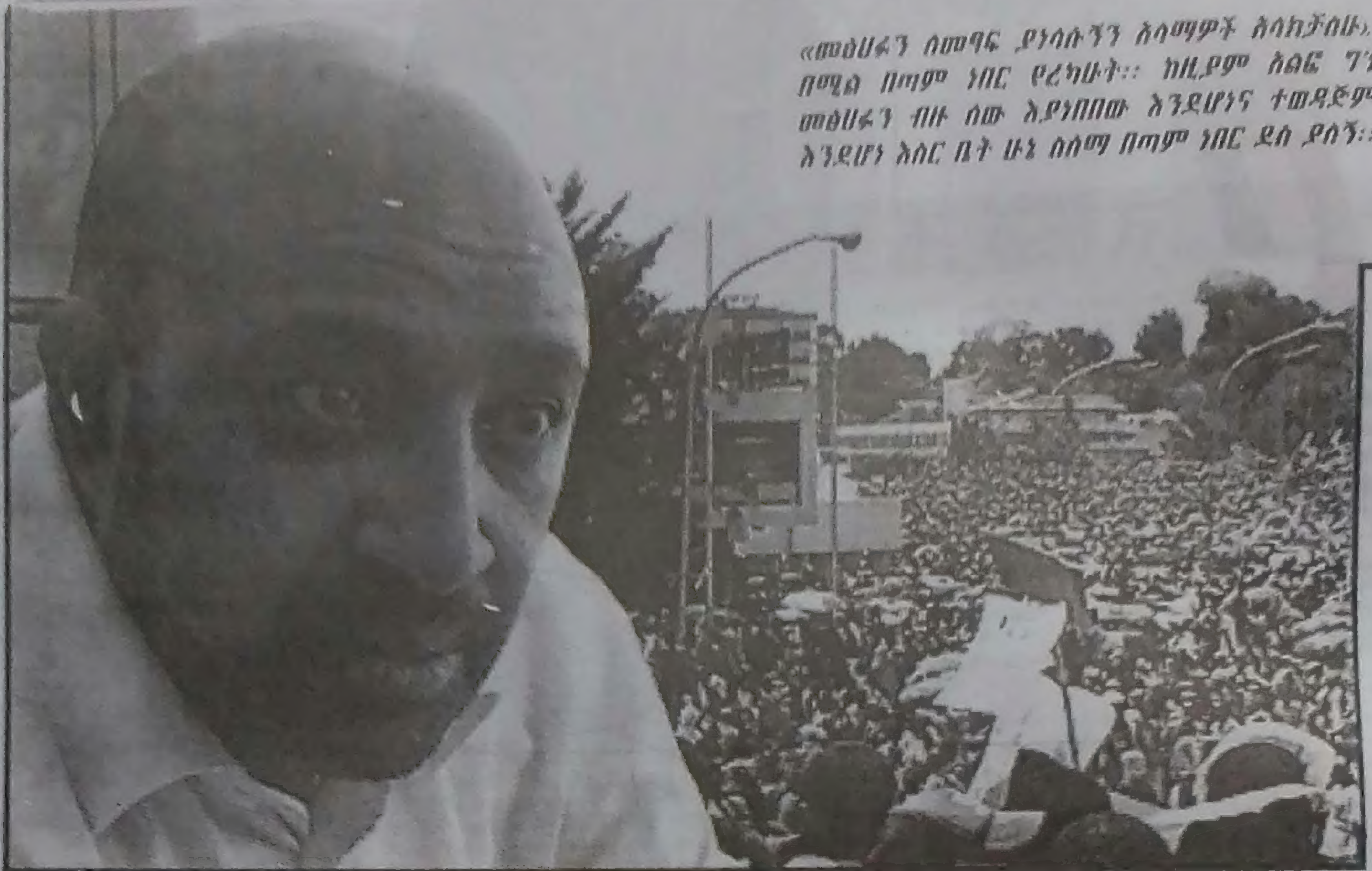
ለመረጃ ቅርብ ይሆኑ

*Awramba
Exclusive*

ደ/ር ስርህኑ ነጋ:-

«ተስፋኛ ነኝ»

«መፅሀፍን ሰመዓፍ ያነሳሱንን አሳማዎች አሳክቻለሁ።
 በሚል በጣም ነበር የረካሁት። ከዚያም አልፎ ግን
 መፅሀፍን ብዙ ሰው እያነበበው እንደሆነና ተወዳጅም
 እንደሆነ እስር ቤት ሁኔ ሰሰማ በጣም ነበር ደስ ያሰኝ።»

ዶ/ር ብርሃኑ ነጋ:-

«ተስፋኛ ነኝ»

የአውራጃዎች ታይዎአል መጽሔት ልዩ እንገዳ የሆኑት ዶ/ር ብርሃኑ ነጋ ከእስር ከተፈቱ በኋላ በአገር ውስጥ ሚዲያ ታስምዕዕስ ሲሰጡ ይህ የመጀመሪያ ጊዜያቸው ነው። የአውራጃዎች መጽሔት ከበደ ከአዲስ አበባ፣ የኢትዮ ሚዲያ ፎረም ሌዲተር ከገፉ አስራ ደገፍ ከአምስተርዳም ሆላንድ ተቀናጅተው በአሜሪካ ያካሄዱት ይህ ታስምዕዕስ ዶክተሪ የእስር ጊዜያቸውን እንደት እንደተጠቀሙበት «የነፃነት ገህ ሲቀድ» መጽሐፍ በምን መዕክ እንደጻፉት እንዲሁም ሌሎች ተያያዥ ርዕሶችንም ይዳሰሳል።

ጥቅምት 22/1998 ዓ.ም.
 ከሰላት በኋላ ማዕከላዊ ዕስር
 ቤት ስትገባ የተሰማህ ስሜት
 ምን ነበር?

ጥቅምት 22 ማእከላዊ እስር ቤት ስገባ የተሰማኝ መንታ ስሜት ነበር። የመጀመሪያው ከፍተኛ ያለማመንና የሀዘን ስሜት። ሁለተኛው አረፍት። ሀዘኑ ያ ሁሉ ትግል፤ ያሁሉ የሀዘብ ስሜትና ጉጉት፤ ያ ሁሉ የዴሞክራሲ ተስፋ፤ ከብዙ ጊዜ በኋላ፤ ከብዙ ዜጎች ህይወት መበላሸት በኋላ፤ በአገራችን ቢያንስ ሳለፉት እራት አስርተ አመታት እንደዚያ

ሰንመኛው የነበረው የሰላም፣ የዴሞክራሲና የብልፅግና ህልም እውን ሊሆን ነው ብለን ስንጠብቅ የኢህአዴግ መሪዎች ህልውና እንዲከሸፍ ማድረጋቸው የፈጠረው አለማመንና ሀዘን። በሌላ በኩል በራሴ በግሌ የፖለቲካ ሁኔታው ወደዚያ እንዳይሄድ ከባልደረቦቼ ጋር ሆነን ያደረግነው ትግልና በዚህም ወቅት ይሰማኝ ከነበረው የሃላፊነት ሽክም በፈቃዴ ሳይሆን በአምባገነናች ውሳኔ መገላገሌ የፈጠረብኝ የሽክም መቅለል በአንድ ላይ ተቀላቅለው የፈጠሩት የተለየ ስሜት ነበር የተሰማኝ።

ኢህአዴግ ይህን አያደርግም ብለህ ጠብቀህ ነበር ማለት ነው?

«ኢህአዴግ ይህን እንደሚያደርግ ማንነቱን ያወቀ ሁሉ ሊገነዘበው ይገባ ነበር» የሚሉ አሉ። አንዳንድ ተጅዎች ይህንን በመንተራስ «ብርሃኑ የዋህ ነው ወይም ነበር» ይላሉ። ምን አስተያየት አለህ?

ይህንን አስተያየት በተደጋጋሚ ሰምቼዋለሁ። የተወሰነ እውነትም አለው። በሌላ በኩል ግን በጊዜው ለማካሄድ የሞከርነውን ፖለቲካ በደንብ ካለመረዳትም የመጣ ይመስለኛል። ይህ ውይይት በቅንጅት አመራር መሀከልም በሌሎች ተቃዋሚ ድርጅቶችም ውስጥ ብዙ ውይይት ተካሂዶበታል። አንዳንዶቹ ከኢህአዴግ አምባገነን

መሪዎች ዲሞክራሲ መጠበቅ
 ከአባባ እንዲሁ አርገብ መጠበቅን
 ያክል የዋህነት ወይም ጂኦግራፊ
 ሲያልፍም ለእነ አቶ መለስ
 «ዲሞክራሲ» ሽፋን የመስጠት
 አይነት አጥፊነት አድርገው
 የወሰዱ ነበር። እንዲያውም አሁንም
 ይህንን ክስ ያሰማሉ። በጊዜው
 የነበረች ትንተና (በተወሰነ ደረጃ
 በመፅሀፈ ላይ በዝርዝር
 ሄደበታለሁ) የታሪክ አጋጣሚ
 ለየት ያለ፤ ሊህአዴግ ከዘመቱር
 አካሄዱ እንዲዛነፍ ሊያደርገው
 የሚችል እድል ፈጥሮለታል
 የሚል እምነት ነበረኝ። ይህ
 የተለየ ሁኔታ እንደም የሊህአዴግ
 መሪዎች የተረዱትና አፍጥጦ
 የመጣው የስርዓቱ ተቀባይነት
 ቀውስ በተለምዶ
 ፕሮፖጋንዳስቶች ሳያውቁት
 የሚወድቁበት የራሳቸውን
 ፕሮፖጋንዳ ብቻ(ውሽት ይሁን
 እውነት) የማመን ችግር ነው።
 በ1997 ዓ.ም. የኢትዮጵያ
 የመንግስት ስርዓት (ሊህአዴግ
 እንደ መንግስት ብቻ ሳይሆን ይህ
 ድርጅት ለ17 አመታት ፈጠርኩ
 ያለው «ዘር ላይ የተመሰረተና
 ዲሞክራሲያዊ መሰረት የሌለው
 ፌዴራሊዝም» ፍፁም የሆነ
 ከሁለት በኩል የመጣ የተቀባይነት
 ቀውስ ውስጥ የወደቀበት ጊዜ
 ነበር። የዘር ፌዴራሊዝምን
 በአመለካከት ደረጃ የሚደግፉት
 አይደሉም ከሚል የሊህአዴግን
 ብልጣብልጥነት በመጥላት
 የሚቃወሙት፤ በሌላ በኩል
 ደግሞ በዘር ላይ የተመሰረተ
 ፖለቲካ በአጠቃላይ ለአገሪቱ ጎጂ
 ነው የሚሉ ሃይሎች የሚያነሱት
 ተቃውሞ አውነተኛ ዲሞክራሲን
 ከሚፈልጉ ሃይሎች ጋር ተጣምሮ
 «የሊህአዴግን በደንብ ያልተላመጠ
 ማህበራዊ ቤተ መሥራታ
 አይሰራም» የሚል አጠቃላይ
 ግምገማ ላይ የተደረሰበት ጊዜ
 ነበር ማለት ይቻላል። ይህንን
 የሊህአዴግ ተቃዋሚዎች ብቻ
 ሳይሆኑ ደጋፊዎቹም፤
 መሪዎቹም፤ የውጭ አገር ደጋፊ
 መንግስታትም የደረሱበት
 ድምዳሜ ነበር። ሁለተኛውና
 ከዚህ ጋር የተያያዘው ደግሞ ይህ
 ስርዓት መቀየር ወይም መሻሻል
 ካለበት ይህን መሻሻል ለማድረግ
 የሚቻለው በየት በኩል ነው
 በሚለው ላይ የሊህአዴግ
 መሪዎችና የውጭ ደጋፊዎቻቸው
 የደረሱበት የጋራ ድምዳሜ
 የነበረበት ሁኔታ ነበር። ይኸውም
 የዘር ፌዴራሊዝምን ከመነካካት
 የዲሞክራሲውን መስመር
 በተወሰነ ደረጃ ከፍቶ ለስርዓቱ

እኔ ስንደ ሰው
 ወይም ቡድን
 በተለየ ምክንያት
 ውስጡ የተቃወሰ
 ነው ካላልኩ በቀር
 ወይም
 ከፍላጎቱና ጥቅሙ
 ጋር በፍፁም
 ተፃራሪ የሆነ ነገር
 ካልገጠመው
 በቀር፤ በአብዛኛው
 ጥሩ ሰው ነው፤
 በጎ ነገር ያስባል፤
 ለራሱም ሆነ
 ለሌላው ጥሩ ነገር
 ይመስለኛል፤
 ለገልጽ ጥቅሙም
 ቢሆን ያለው
 እራሱ ወዳድነት
 ለክት ስለው ብዬ
 አምናለሁ።

የዶ/ር ብርሀኑ ባለቤት ዶ/ር ናርዶስ

የዲሞክራሲ ተቀባይነት (demo-
 cratic legitimacy) መስጠት ነው።
 ይህ በመንግስት ስልጣን ላይ
 ሊያመጣ የሚችለውን ችግር
 ቢያውቁትም አቃለው ነበር
 ያዩት። ለዚህም ምክንያታቸው
 በትክክለኛ ምርጫ እናሸንፋለን
 የሚል የራሳቸውን «የተወዳጅ
 ነን» የሃላት ፕሮፖጋንዳ
 ከማመናቸው የመጣ ነው።
 ስለዚህም ይህ በብዙ የውጭ
 ግፊትና ከስርዓቱ የውስጥ ቀውስ
 የመጣ የለውጥ ግፊት ዝም ብሎ
 «የእነሱ ባሕርይ» አይፈቅድም
 ብሎ ዝም ከማየት የተቻለውን
 ያክል ከፍተኛ ተጠቅሞ
 ጭራሹን እንዲቀየር መግፋት
 ትክክል ነው የሚል እምነት ነው
 የነበረኝ። በዚህ ሂደት በምርጫ
 97 የተገኘውን ውጤት በቀና
 መንፈስ ለተመለከተው ይህ
 ግምት ትክክል ነበር ብቻ ሳይሆን
 አሁንም ወደኋላ ሄደን ብናይ
 ከነችግሮቹ ምርጫ 97፤
 በኢትዮጵያ ታሪክ ወደር
 የማይገኝለትና ብዙ ትምህርት
 ሊቀሰምበት የሚገባ
 የመጀመሪያው የዲሞክራሲ
 መከራ ነበር ማለት ይቻላል።
 ስለዚህም መሳተፋችንም ሆነ
 ለመሳተፍ ምክንያት የነበረው
 ትንተናችን ትክክል ነበር ብዬ
 አሁንም አምናለሁ።
 ከዚህ ጋር አብሮ ግን
 በተወሰነ ደረጃ ቢያንስ በእኔ በኩል
 የዋህነት ነበር የሚለውን ክስ
 መሉ ለመሉ ስህተት ነው
 ለማለት አልችልም። ይህ
 የዋህነት ግን ተቺዎቹ
 እንደሚሉት የሊህአዴግን
 «ባህርይ» እንደ ድርጅት ካለማወቅ

የመጣ አይመስለኝም። ይልቁንም
 ስለ ሰው ልጅ ባህርይ ካለኝ
 አመለካከት የመጣ ይመስለኛል።
 እኔ እንደ ሰው ወይም ቡድን
 በተለየ ምክንያት ውስጡ
 የተቃወሰ ነው ካላልኩ በቀር
 ወይም ከፍላጎቱና ጥቅሙ ጋር
 በፍፁም ተፃራሪ የሆነ ነገር
 ካልገጠመው በቀር፤ በአብዛኛው
 ጥሩ ሰው ነው፤ በጎ ነገር ያስባል፤
 ለራሱም ሆነ ለሌላው ጥሩ ነገር
 ይመስለኛል፤ ለገልጽ ጥቅሙም
 ቢሆን ያለው እራሱ ወዳድነት
 ለክት ስለው ብዬ አምናለሁ።
 በተለይ የራሱ ጥቅምና በጣም
 የብዙ ህዝብ ጥቅም በተቃርኖ
 ቢቀርብለት ያለምንም ደንታ
 የራሱን ጥቅም ብቻ ይመርጣል
 ብዬ አልገምትም። የራሱ ጥቅም
 ግን ከሌላውም ህብረተሰብ ጥቅም
 ጋር ተመሳሳይ ሲሆን ለዚያ
 ጥቅም ይቆማል ብዬ አምናለሁ።
 ቢያንስ በተግባር ተቃራኒውን
 ሲሰራ በተደጋጋሚ ካለየሁ በቀር።
 ለእነ አቶ መለስ ምርጫ 97 ትልቅ
 እድል ለጥቶአቸው ነበር ብዬ
 አምናለሁ። ሊህአዴግ እንደ
 ድርጅት በተቋቋመበት ጊዜ
 የነበረው አቋም (በአቋሙ ትክክለኛ
 ነት ላይ ባንስማማ እንኩዋን)
 ብዙዎቹ አባሎቹ አብዛኛውን
 የኢትዮጵያ ህዝብ የሚጠቅም ነው
 ብለው አምነው የተቀላቀሉት
 ይመስለኛል። በምርጫ 97
 የተጠቀበቀው ዲሞክራሲያዊ
 ሽግግር ቢደረግ ኖሮ ድርጅቱ እንደ
 ድርጅትም ሆነ መሪዎቹ እንደ
 ግለሰብ ከፍተኛ የታሪክ ግዢት
 የማስመዝገብ እድል ነበር

የገጠማቸው። የኢትዮጵያ ህዝብ ከዚያ በፊት በሰልጣን ላይ ሆነው የሰሩዋቸውን በደሰቶና ግፍት ሁሉ በደስታ በይቅርታ ሊያልፋቸው እንደሚችል እኔ እርግጠኛ መሆኔ ብቻ ሳይሆን እነሱም ያውቁታል ብዬ አምን ነበር። ከሰልጣን የሚመጣውን ጥቅም ለይተውታል፤ የገዝብ ጥቅም ካለም አግኝተውታል፤ ያንን ያዘል ለያባባቸውም፤ ስለዚህም ለታሪካቸውና በእገራቱና በሚሊዮኖች በሚቆጠረው የኢትዮጵያ ህዝብ ህይወት ላይ ለሚያመጡት አወንታዊ ለውጥ የበለጠ ትኩረት ይሰጣሉ የሚል እውነተኛ ተስፋ ነበረኝ። ከጥቅምት 22 በኋላ እነሱን በሚመለከት ወርቆ የተሰበረው ተስፋዬ እሱ ነው። ለዚያ ደግሞ በጣም ነው ያዘዝብኩትም፤ ያዘዝብኩትም። ይህን የዋህነት ግን በእነዚህ ሰዎች ምክንያት አሁንም ሙሉ ለሙሉ ላጣው አልፈልገም።

የአውራጃ መታሰር ተከትሎ አለም አቀፉ ማህበረሰብ በተለይ ደግሞ የሥነ ምግባር መንግስታት የሰጡት ምላሽ እንዴት ገመገመው?

እኛ ከታሰርን ጀምሮ የአለም አቀፉ ማህበረሰብ የሰጠው ምላሽ እንደ ወጥ ነው ለማለት አይቻልም። በሥነ ምግባር መንግስታት ዘንድ የተለያዩ ግንዛቤና አመለካከት ነበር። በጥቅሉ ግን ሁለት ነገር ማለት ይቻላል። በመጀመሪያ በአጠቃላይ በመርህ ደረጃ የምዕራብ አገሮች በኢትዮጵያ የዴሞክራሲ መቀልበስ ጉዳይ ላይ የወሰዱት አቋም እንዳንድ ተመሳሳይ የመቀልበስ አደጋ ካጋጠማቸው አገሮች እንዳር ሲታይ (ለምሳሌ ዚምባብዌ፣ ኬንያ) በእውነቱ አመርቂ ነበር ለማለት አይቻልም። ይህ ግን በተወሰነ ደረጃ በእነኞ አገሮች የነበረው የህዝቡም ምላሽ በእኛ አገር ከነበረው ጋር ትንሽ የተለየ ስለነበርም ነው። ሕዝቡ ለዴሞክራሲያዊ ስርዓት መፈጠር የሚያደርገውን ትግል አስከምን ይጋሩበታል የሚለው የእነሱን ምላሽ አይነት ይወስነዋል። ለጋሽ አገሮችን በተመለከተ ማለት የሚቻለው ምላሻቸውን የሚወስነው በዋናነት የመርህ አምነታቸው አይደለም። የራሳቸውን አገራዊ ጥቅም በጊዜው የሚያዩበት መነፅር ነው። በአሁኑ ጊዜ የምዕራባውያንን

መፅሀፍን መፃፍ እንዳለብን ከወሰንኩ በኋላ የሚቀጥለው ጥያቄ ከተፃፈ በኋላ እንዴት ይወጣል የሚለው ነበር። ይህንን ከሽንጻንድ ስብረውኝ ከታሰረ ወጣቸው ጋር ከተነጋገርንና እንደሚቻል ከወሰንኩ በኋላ በቀጥታ ወደ ስራው ነበር የገባሁት። እንደማንኛውም የስራ ቀን ቢያንስ ስምንት ሰዓት መሰራት ስለብኝ ብዬ ወሰኝ ያንን ተግባራዊ ማድረግ ጀመርኩ።

የውጭ ፖሊሲ የሚወስነው ከሽብርተኝነት ጋር የሚደረገው ትግል ነው የሚል የውጭ ፖሊሲ በተለይ በብሔራዊ አስተዳደር ከተነደፈ ይኸው ሰባት አመት አልፎታል። ይህ ፖሊሲ በአሜሪካ የወሰነው ሆኖ የውጭ ጥቅም ላይ ያስከተለውን ችግር አሜሪካኖችም በደንብ የተረዱት ነው። ከዚህ ጋር በተያያዘም ነው የብሔራዊ አስተዳደር በአሜሪካን ታሪክ በህዝቡ ባለመወደድ ፊርማዎች የሰበረው። የኢትዮጵያ የዴሞክራሲ ሂደት በተወሰነ ደረጃ የዚህ የተሳሳተ የብሔራዊ አስተዳደር ፖሊሲ ስለባ መሆኑ አሉ አይባልም። የነኝህ አገሮች ፖሊሲ ግን ተቀያይሮ ነው። ጥቅማችን ተቀይሮአል ባሉ ጊዜ ፖሊሲአቸውም መቀየሩ የማይቀር ነው። በኢትዮጵያ ያለው የትግል ሚዛን ወደ ዴሞክራሲያዊ ሃይሉ ያመዘነ ቀን እነሱም ወደዚያ መቀየራቸው የማይቀር ነው። ምናልባትም በነሱ ድጋፍ ጊዜ ለተፈጠረው አለም አቀፍ ወንጀል ዋና ከላሾች ሆነው ቢቀርቡ ለገርመን አይገባም (ለምሳሌ በፒዮቺ ላይ እንዳደረጉት)። በነሱ አለም አቀፍ

ፖለቲካ ቋሚ ወዳጅም ሆነ ጠላት ብሎ ነገር የለም። ቋሚው ነገር የአገራችን ጥቅም የሚሉት ነገር ብቻ ነው። በአጠቃላይ ግን መናገር የሚቻለው የእነሱ ምላሽ ምን ሆነ ምን የመጨረሻውን ውጤት የሚወስነው የአገራው ህዝብ ትግል ነው።

ከመታሰርህ በፊትና ከታሰርክ በኋላ ሰልጣን ላይ ባለው መንግስት ላይ የተለየ አቋም ይዘሃል ከመታሰርህ በፊትና በኋላ በኢህአዴግ ላይ የነበረህና ያለህ አቋም እንዴት ይገለጻል?

ይህንን ጥያቄ በመጠነ-ም ቢሆን በመጀመሪያው ጥያቄ ላይ ነካክቼዋለሁ። ከጥቅምት 22 በፊት በተለይም በአጠቃላይ በምርጫው ወቅት የኢሕአዴግ መሪዎች ምርጫ 97 የሰጣቸውን የታሪክ አጋጣሚ ለራሳቸው ታሪካዊ ክብር ሊሉም ሆነ፤ በትግላቸው ወቅት ለተሰዉት ጉዋዶቻቸው ብለው ወይንም በአጠቃላይ ከራሳቸው በላይ ለሆነው ለብዙ ሚሊዮን የኢትዮጵያ ሕዝብ ብለው አገራቱን ወደ እውነተኛ ዴሞክራሲያዊ ሽግግር ለመውሰድ የሞራል ውኔው ይኖራቸዋል የሚል ትንሽም ቢሆን ገምግሞ ነበር። ለጊዜያዊ ሰልጣን ጥቅም (በተለይም የሰልጣንን ምንነት በደንብ ካዩት በኋላ) ብለው ትልቅ የታሪክ እድል ያበላሹታል አላልኩም ነበር። በእስር ቤት ሆኖ ሆነ ከዚያ በኋላ ያየሁት ግን በጣም በሚያስደነግጥ ሁኔታ በሰፊውና ከታሪካዊ ቦታው ለኩዋያ ማየት የማይችሉ የመንደር ብልጣ ብልጥ ሰዎች ሆነው ነው ያገኘሁቸው። በእውነቱ ነው የምልህ በጣም ነው ያዘዝብኩትም። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ የሚወስዷቸውን እርምጃዎች ብትመለከት «የበሰበሰ ዝናብ አይፈራም» አይነት ነው። ቀድመውም ይህንንው ነበር፤ «ምንም እዲስ ነገር የለም፤ የተቀየረው የአንተ አስተሳሰብ ነው እንጂ እነሱ አይደሉም» የሚሉኝ እንዳሉ ቀደም ብዬ ገልጼልሁለሁ። ለዚያ ደግሞ ትድም እንዳልኩህ ሰው ጥሩ ነው ብሎ በተግባር ከፋ መሆኑን ማረጋገጡ ይሻላል። ከጅምሩ ከፍፁም አሉታዊ ጥርጣሬ መነሳት ተስፋ የሚያስቆርጥና ምን እንዳትሰራ ሽባ የሚያደርግ ይህ ስለኛል። ለማንኛውም ያገራችን ሰው ማየት ማመን ነው

ይል የለ?

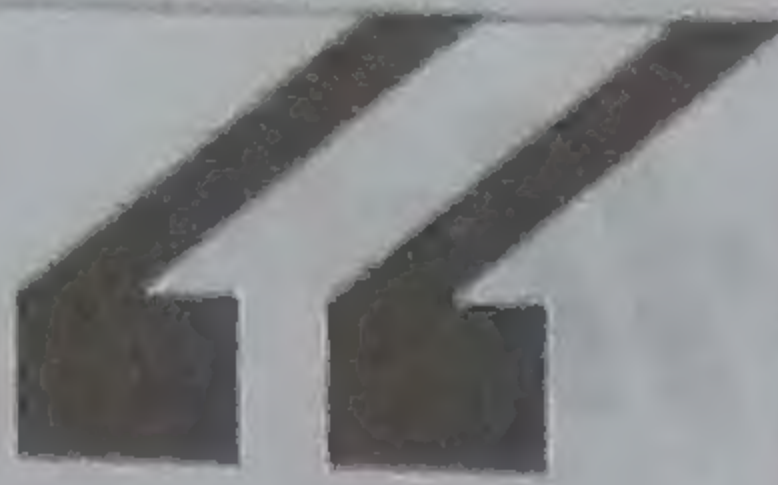
«የነፃነት ንህ ሲቀድ» መፅሀፍ ለመፃፍ መነሻ የሆነህ ምንድነው ሃሳቡህ እንዴት መጣ?

የነፃነት ንህ ሲቀድ (አርአስቲ አንክዋን በመጨረሻ ነው የተወሰነው) ለመፃፍ ያነሳሱኝ ቢያንስ ሶስት ምክንያቶች ናቸው። ሌሎችም ይኖራሉ የነኝህን ያህል ሚዛን የሚደፉ አይሆኑም እንጂ። የመጀመሪያውና ምናልባትም ዋነኛው ምክንያት ምርጫውን በተመለከተ አይን ባወጣ አኳኋን በባለስልጣኖች በኩል የሚሰጠውን የሀሰት ፕሮፖጋንዳ ብዙ ሰው ከማሳሳቱ በፊት እውነቱን ማሳወቁ አስፈላጊ ነው። በዚህ አጋጣሚ ከዚህ በፊት በተለያዩ ምክንያት ከፕራ እውነቶቹ ባሻገር በተለይ በቅንጅት በኩል የተወሰኑ የተለያዩ ውሳኔዎች መሰረት ያደረጉበትን የጊዜውን ትንተና ለሀብረተሰቡ በተለይም ደግሞ ለወደፊቱ ትውልድ ሳይረሳ በፊት በፅሁፍ ማስተመጠ ወደፊት ለሚደረጉ ውሳኔዎች መማሪያ ይሆናል፤ ውሳኔዎቹ ትክክል ሆኑም ስህተት ለታሪካዊ ፍርድ መነሻ ይሆናል የሚል ነው። ሶስተኛው ምክንያት ጊዜን በከንቱ ላለማባከን ነው። የእስር ቤት ፈተና ያለምንም ስራ ዝም ብሎ ጊዜን ማሳለፍ ነው የሚል አምነት ነበረኝ። በጊዜው አንዳንድ የእስር ጓደኞቼ እንደገመቱት ሳይሆን የእስር ጊዜው እረጅም እንደሚሆን አምን ነበር። ይህን ያህል ጊዜ ዝም ብሎ መቀመጥ በጣም አስልቺ ይሆናልና ለአለም ጤንነቱም ስል አንድ ነገር አየሰራሁ ብቆ ይሻላል የሚል አምነትም ነው የገፋፋኝ።

በተለይ መፅሀፉን ስትጽፈው በውስጥህ የነበረው ስሜት ምን ይመስል ነበር?

አንዴ መፅሀፉን መፃፍ እንዳለብኝ ከወሰንኩ በኋላ የሚቀጥለው ጥያቄ ከተፃፈ በኋላ እንዴት ይወጣል የሚለው ነበር። ይህንን ከአንዳንድ ለብረውኝ ከታሰረ ወጣቶች ጋር ከተነጋገርኩ እንደሚቻል ከወሰንኩ በኋላ በተጥታ ወደ ስራው ነበር የገባሁት። እንደማንኛውም የስራ ቀን ቢያንስ ስምንት ሰዓት መሰራት ስለብኝ ብዬ ወሰኝ ያንን ተግባራዊ ማድረግ ጀመርኩ። በሙሉ ትኩረት ነበር የምሰራው።

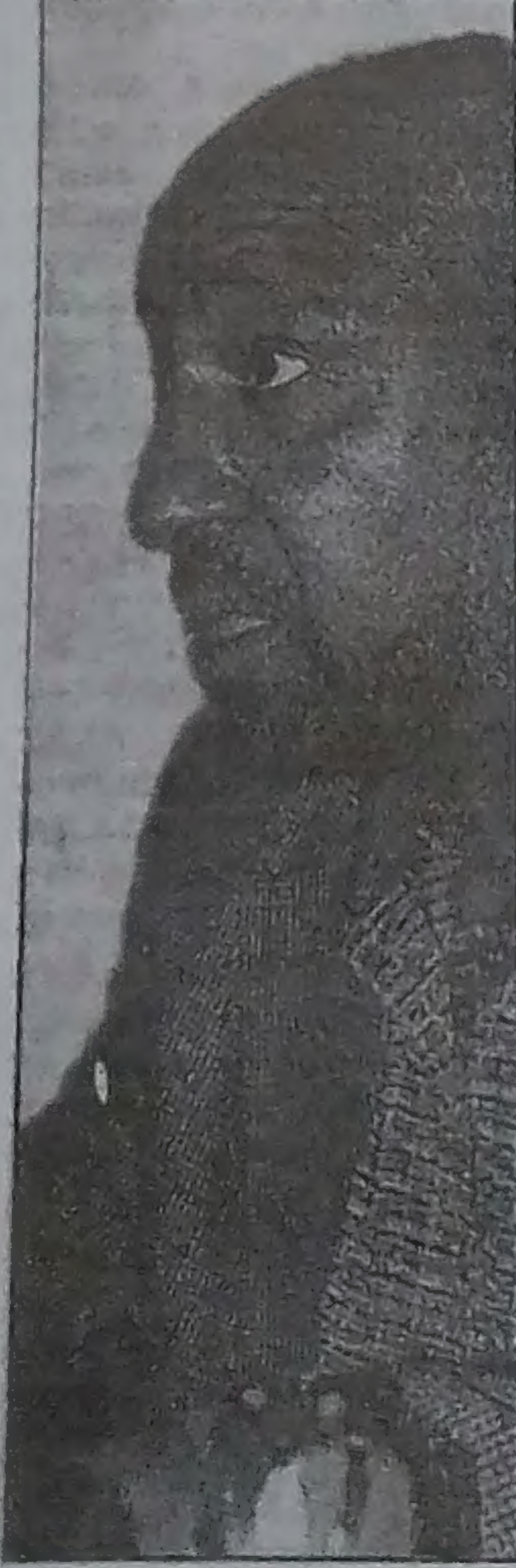
አውራጃ ታይምስ

አንዳንድ ጊዜ አስር ቤት መኖሪያም አረሳው ነበር። የአለት ተቀጥሎ በሀገር የሚገኙትን በተቃራኒ መጠን የሚወጥውን ነገር ሁሉ ምንም ሃሰት ሳይታዘልበት (ጢያንስ እኔ እስከሚውቀው ድረስ) እንዳለ ማትረቡ ይገባል ብቻ ሳይሆን ለዘላቂው ይጠቅማል ብለው ስለወሰኑ የሚገኙትን ታሪኮች እውነቱ ነበር። ለራሱ ትልቅ ሃላፊነት ነበርና የሰጠውን ይህንን ሃላፊነት መውጣት እንደ ትልቅ እዳ ነበር የወሰድኩት። ስራውን ስሰራው ግን በጣም ነበር ደስ ያለኝ። በአስቱ የዓፄዘኁትን እንዲያዩና አስተያየት እንዲሰጡ የመረጥኳቸው ሰዎች ነበሩ። በገጋታው ካነበቡ በኋላ አስተያየት ካላቸው ይሰጡኛል። ችግሩ አስተያየታቸውን ለማከል አስመቻሌ ነበር። ለነሱ ኮፒውን ስለጣቸው እንደኛው ኮፒ የዚያን አለት ስለሚወጣ ለማረም አልቻልንም ነበር። ግን ማስታወሻ እይዝና «በኋላ እርምት ላይ አመለከታለሁ» ብዬ ነበር። ግን እኔም ሳላየው መፅሀፉ ታተመ። በዚህ አጋጣሚ እርምት ለሰጡኝ የአስር ቤት ጓደኞቼ ምስጋናዬን ላቅርብ። የእርምት ሃሳቦቻችሁን ለማካተት ባለመቻሌም ይቅርታ አላለሁ።

ተፅዕኔ ከወጣ በኋላ በተለይ በሀገሱ ዘንድ የፈጠረውን ስሜት ስታይና ስተሰማ ምን ተሰማህ?
የመፅሀፉን መታተም አስር ቤት ሆኜ በሬድዮ ነው የሰማሁት። ስሰማው በጣም ነበር ደስ ያለኝ። ትልቅ እርፍትም ነው የተሰማኝ። እንደ ሰው እጅ ከገባ «መፅሀፉን ለመፃፍ ያነሳሱኝን አላማዎች አሳክቻለሁ» በሚል በጣም ነበር የረከሁት። ከዚያም አልፎ ግን መፅሀፉን ብዙ ሰው አያነበበው እንደሆነና ተወዳጅም እንደሆነ አስር ቤት ሁኔ ስሰማ በጣም ነበር ደስ ያለኝ። ቢያንስ ጉልበተኞቹ ለዚያ ሁኔታ ሊሰጡ የፈለጉትን የቅጥፈት ታሪክ በሕዝቡ ዘንድ ተቀባይነት እንደማያገኝ አመኝኩ። በባላንጣ ወገን ብቻ ሳይሆን በፖለቲካ ወዳጆችም መሀል ከፍተኛ ውይይትና ክርክር ማስነሳቱን ስሰማ የበለጠ ደስ አለኝ። አላማው የሰነነ ውይይት ለመጫር ነበርና ከገመትኩት በላይ አላማዬ በመሳካቱ ተደስቻለሁ። በዚያ ቀውጢ ሁኔታ መፅሀፉን ለህትመት ያበቁትን ሁሉ በዚህ አጋጣሚ ማመስገን አፋልጋለሁ።

ተስፋ ሳልከው
እውነትም ተስፋኛ
ነኝ። ተስፋ
ካሳደረገከማ ምንም
ነገር የማትበራ ሽባ
ነው የምትሆነው።
ተስፋ የለበው ሰው
በቁጡ የሞተ ነው
የሚል እምነት ስለኝ።
ከሳይ የሰጠሁ መልስ
ግን እንደዚህ ከመሪት
የተዘገነ ምኞት
አይደለም። በደንብ
አስቢበትና በአገር
ውስጥ ያለውንም ሆነ
በውጥ ያለውን ሁኔታ
እንደአቅማ ገምግማ
ነው።

የቅንድት ለመፈረና ሌሎች
አስረኞች ከአስር ቤት
እንዲፈቱ ጥረት ሲያደርጉ
የነበሩ «የአገር ሽማግሌዎች»
ቃላቸውን እንዳላከበሩ
በተለያዩ መድረኮች ገልጾልኝ።
በሽማግሌዎቹ ዙሪያ ያለህ
ቅሬታ በአገር ውስጥ ላለ
አገባቢ ብትገልጽልኝ?

የአገር «ሽማግሌዎች ነን» በሚል
እኛን ለማስፈታት የተደረገው
ጥረት በሚመለከት ሁሉንም
በአንድ መለኪያ መስፈር
አይቻልም። አንዳንዶቹ እውነትም
ከልባቸው ለአገር የሚጠቅም ነገር
የሰሩ መስሉአቸው የሚሰሩ
ነበሩበት። አንዳንዶቹ እንዲያው
ሂደቱ ውስጥ አሉበት እንዲባል
ካልሆነ በስተቀር የሚደረገውን
ነገር በትክክል የሚያውቁትም
አይመስለኝም። ሌሎቹ ደግሞ
ስልጣን ላይ በነበሩ ሰዎች በኩል
አየተሰራ ያለውን መሰረት
አያውቁም እነኚህ ሰዎች
እስከተፈቱ ድረስ ግዴላም በሚል
የተሳተፉ አሉ። እነኚህ ሁሉ
ምንም እንኳን በባህላችን
«የሽምግልና» መስፈርት የሰሩት
ስራ እውቀትም ሆነ ሳያውቁት
«የበዳይ መሳሪያ» በመሆናቸው
ቢያላገንም፤ ነን ብለው
የሚያምኑት ባሕላዊ ተቋም
የሚጠይቀውን የሞራል ስብእናና
በዚህም ምክንያት ማህበረሰቡ
የሚሰጠውን ክብር ቢያራክሱትም
እውቀት ያጡናቸው ለማለት
ያስቸግራል። ለፍትህ ምንም
ደንታ የሌላቸው ሆነው
መታየታቸው ግን ቢያንስ
ታሪካቸውን ያበላሸው ይመስለኛል።
ነገሩን በዋናነት ያሸከረከሩት
የነበሩት ቢያንስ ሀላፊነት ዋና ሰዎች
ግን ከራሳቸው የግል ዝናና ጥቅም
በላይ ማሰብ የማይችሉ በምንም
መስፈርት ለእንዲህ አይነት
አገራዊ ጉዳይ የማይመጥኑ
የእውቀት ችሎታውም የሞራልም
ብቃቱም የሌላቸው በጣም ደካማ
ሰዎች ሆነው ነው ያገኙታቸው።
በእውነት በጣም የሚያሳፍሩ
ናቸው። አገራችን ለገባችበት
ድቅድቅ የሞራል ጩላማ ከፍተኛ
አስተዋፅኦ ካደረጉ ሰዎች መሀል
ነው የምቆጥራቸው። ልክ
እንደአገልገሉት መንግስት
እንወክለዋለን ለሚሉት
«የሽምግልና ተቋም» ምንም ክብር
የሌላቸው አስነዋሪ ሰዎች
ናቸው። በተለይ ይህንን
ለማድረግና «እውነተኛ የሞራል
ስራ» ያላቸው ለማስመሰል»
ያደርጉ የነበረውን የሃይማኖት

ትርኢት ሳስታውሰው በእውነት
ይዘገንኝልኝ። በእኔ እምነት እንኛ
ህ ሰዎች በሀይማኖትና በሽምግልና
ስም የሚሸቅጡ ተራ እውናዎች
(Con artists) ናቸው።
ምናልባት እነኚህ ሰዎች እኛም
በነሱ ተታልለን ነው እንዳይሉ
ይህንን በሚመለከት ያሉት ነገር
አስመናሩ በቻ ሳይሆን ከዚያ ሁሉ
ውርደት በኋላ አሁንም በዚህ
ትርኢት መተጠላቸው ይህንን
መከራከሪያ ለመቀበል
ያስቸግራል። ከዚያ ሁሉ ቅጥፈት
በኋላ እነኚህ ሰዎች ምንም ነገር
ቢናገሩ ከአሁን በኋላ እውነት ነው
ብሎ የሚተባበሩ ካለ በጣም
ይገርመኛል።

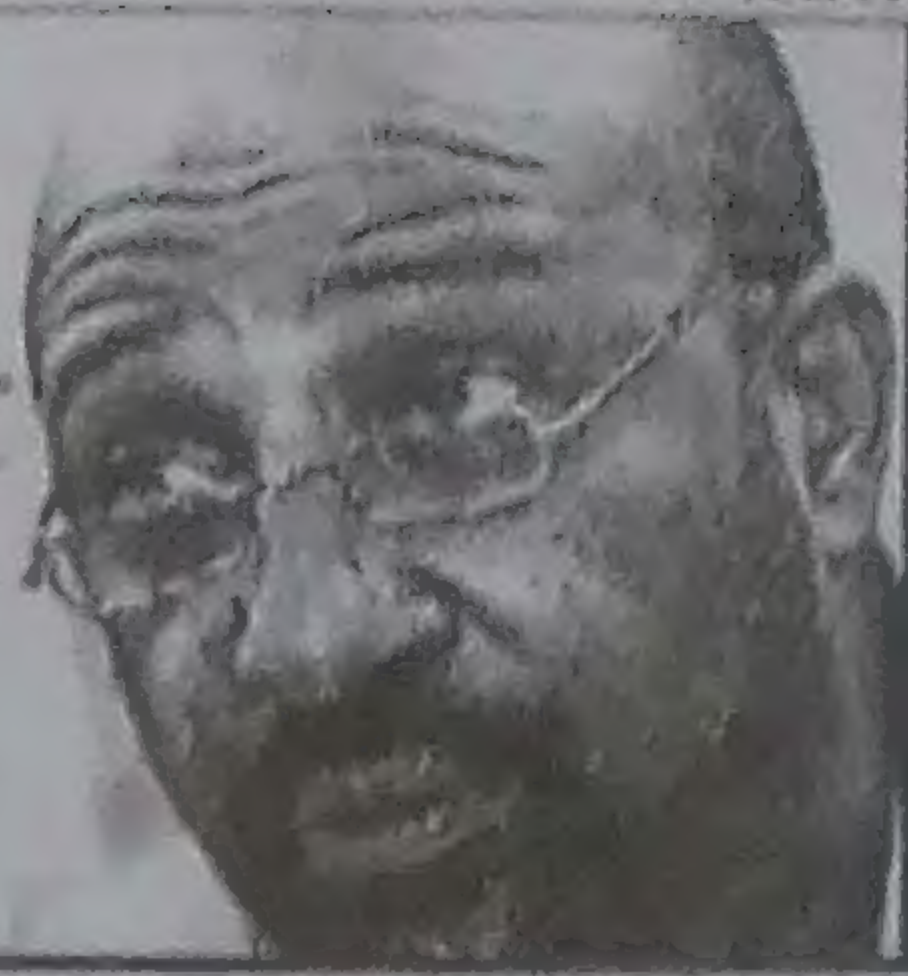
በጣም የተሰላጩ ይመስላል!
አገተ ብቻ ነህ ወይንስ
ሌሎችም የአስር ቤት
ጓደኞችህ ያላቸው ለመለካከት
እንዲሁ ነው?

በእውነቱ ስለሌሎቹ መናገር
አልቻልንም። በተለይ አሁን ብዙ
የአመለካከት መሸጋሸጥ
በመደረጋቸው አሁን በሌላው ላይ
ያለውን ስሜት መናገር
አልቻልንም። ለእኔ ግን የነኝህ
ሰዎች ስራ በጣም የሚያሳዝንም
የሚያሳፍርም ነው። እየህ ስልጣን
ላይ ያሉት ሰዎች ስልጣን
ብለው የማያደርጉት ነገር
እንደሌለ ስለምታውቅ ብዙ
አይገርመህም። እንደነኝህ አይነት
ሰዎች ግን ለምን ብለው
አራሳቸውን በዚህ ደረጃ
እንደሚያዋርዱ ስለማይገባህ
ባህሪያቸው ከነሱ አልፎ በሰው
ልጅ ላይ ያለህ ተስፋ የሚፈታትን
ነው። በመንግስት ስልጣን ላይ
ያሉ ሰዎችም እንደነኝህ አይነቶቹን
ደካማ ሰዎች እያዩ ነው ለሚሰሩት
አላዛኝ ነገር ምንም የሞራል ደንታ
የማይለማቸው። የማህበረሰቡን
የሞራል መሰረት ነው
የሚያናጉት። ለዚህ ነው በጣም
የሚያናድዱት።

በግንቦት 7 ንቅናቄ ዙሪያ
የተሰባሰባችሁ ወገኖች
«ሊህአዴግ በሁሉን አቀፍ
ትግል እንድ
በሰላማዊ ትግል አይወርድም»
የሚል አቋም እንዳላችሁ
ይታወቃል።
ዶ/ር ብርሃኑ በግሉ እንዲህ
አይነት ውሳኔ ላይ የደረሰው
ከመቼ ጀምሮ ነው? አስር
ቤት ውስጥ ወይስ ከአስር
ከተፈታህ በኋላ?

አውራጃ ታይምስ

«ተሰፈኛ»

አስተያየት አለህ በዚህ ዙሪያ በተለይ ለገጽ 47 በሚለው ጋዜጣ ላይ እየደረሰ ያለው ዛፍ ማሰራረራት እንቅስቃሴውን ለማሳደግ?

ግንቦት ሰባት አሁን የያዘውን (የትግል ስልትን በሚመለከት ያለውን) አቋም የሚመለከት ለቋም የያዘው በአስር ቤት ሆኖ ነው። ጥቅምት 22 የወሰዱት እርምጃ በስልጣን ለመቆየት በታጠቀም ሆነ ባልታጠቀ ተቃዋሚያቸው ላይ ለከት የሌለው ሃይል ለመጠቀም እንደማይመለሱ መወሰናቸውን እንዲሁም ለሌሎች ዲሞክራሲያዊ ተቋማት ገለልተኝነት ትንጣት ታክል ደንታ እንደሌላቸው ብቻ ሳይሆን እራሳቸው ለፈጠሯቸው ሕጎች ሆነ ማናቸውም ተቋማት ምንም ክብር እንደሌላቸውና የእነሱ መጫወቻ እቃዎች አድርገው እንደሚወሰዱባቸው በፕሮጀክት ሌላውም አማካይነት የተጫወቱትን ቧልት ሳየው ደግሞ ለሀብረተሰቡ ተቋማት ብቻ ሳይሆን ለዚህ ሀብረተሰብ መሰረታዊ አሴቶችም ምንም ክብር እንደሌላቸው በአይኔ ለመገንዘብ በመቻሉ እነኚህን ሰዎች በጣም በሰለጠነና ከፍተኛ የሞራል መሰረት ካላቸው ለራሳቸውም ትንሽም ክብር ላላቸው ሃይሎች የሚመጥን የትግል ስልት ይዞ ለውጥ ማምጣት እንደማይቻል ነው የተገነዘቡት። እንዲህ አይነቱ የትግል ስልት ወደ ልቦናቸው የሚያመጣቸው ሳይሆን እንዲያውም ይህንን አይነቱን የትግል ስልት የሚከተልን ሃይል የበለጠ የሚንቀፅ፤ እንዲህ አይነት የሞራል ትግል የሚያደርጉ ሃይሎች የሚያነሱትን ጥያቄና የሚጠቀሙትን የመፍትሄ ሃሳብ ከምር ከመውሰድ ይልቅ የነሱ መጠቀሚያ እንዴት እንደሚያደርጓቸው ሌት ተቀን የሚያሰሉ መሆናቸውን ነው ከጥቅምት 22 ጀምሮ በነበሩት ሂደቶች የተገነዘቡት። እዚያ ግንዛቤ ላይ ከደረሰክ በኋላ ያለህ አማራጭ ወደ በዚህ ሀገሪታ እውነተኛ ሰው ሊያመጣ ይችላል ብለህ የምታምነው የትግል ስልት ቀደሰህ ትግሉን መቀጠል ነው። ወይም ደግሞ ትግሉን ጭራሹን መተው ነው። እዚያ ግንዛቤ ላይ ከደረሰክ ወደ ምንም አሁንም በዚያ ስልት ለውጥ ሊመጣ ይችላል ብለህ ካሰበክ የምትከተለው መስመር የተለየ ይሆናል ማለት ነው።

በምርጫ 97 የተገኘውን ውጤት በቀና መንፈስ ለተመለከተው ይህ ግምት ትክክል ነበር ብቻ ሳይሆን ለሁንም ወደኋላ ሂደን በናይ ከነቸገርቼ ምርጫ 97፣ በሊትዮጽያ ታሪክ ወደር የማይገኝበትና በዙ ትምህርት ሲቀሰምበት የሚገባ የመጀመሪያው የዲሞክራሲ መክራ ነበር ማለት ይቻላል።

ጽም ሲደረግ እንደማይቻል ደጋግማችሁ ብትገልጹም እነ ሺሊኤ ሳይቀሩ ጽም ሲደረጉ እንደነበር እስር ቤትም እያለህ ያስተዋልኩት ነገር ለመሆኑ ምስክር ነኝ። በዚህ ዙሪያ ምን አይነት ጥንቃቄና ትድመ ዝግጅት ተደርጓል?

በእርግጥ ግንቦት 7 ከተቋቋመ ጀምሮ የሚያወጣው ሳምንታዊ ጋዜጣም ሆነ ድረ-ገጣችን በጣም ከፍተኛ ቁጥር ያለው እንባቢ እየተከታተለው እንደሆነ አናውቃለን። በነኚህ ዕህፎች ድርጅቱ ያለውን አመለካከት በሚመለከት ለእንባቢያን በቂ ግንዛቤ ለማስጨበጥ ሞክረናል። እነሱ በየአለቱ ከሚያስተላልፉት ፕሮፖጋንዳ በስተቀር ማህበረሰቡ ሌላ መረጃም ሆነ ትንተና እንዳያገኝ እየሞከሩ መሆኑን የሚያከራክር አይደለም። አንተ እንዳልከው እነኚህን የመረጃ ምንጮች ለማፈን የማይፈቅዱት ድንጋይ እንደማይኖር ይታወቃል። ያው ዋናው መከላከል የሚፈልገው በአገር ውስጥ ያለው ህዝብ እንዳያውቅ ነው። በኛ በኩል ይህንን ከመሰረትንበት ጊዜ አንስቶ ለእንዲት ቀን እንኳን ቸላ የሚገለጹ ሃሳቦችን አገር ውስጥ ያለው ህዝብ ዘንድ የሚደርስበትን መንገድ ማፈላለግ ነው። እድሜ

ለቴክኖሎጂ እንኳን እንኳን የደሃ አገር አምባገነኖች ገንዘብ ያላቸውም ሃብታም አምባገነኖችም ሀዘባቸውን መሰሉ ለመሰሉ ለማፈን አልቻሉም። የአገራችን ህዝብ እንደሚታወቀው በአብዛኛው እንባቢ ሳይሆን እድሜ ነውና ሃሳቦችንን የሚያዳምጥበትን መንገድ ስናፈላልግ ቆይተናል። በቅርቡ እንዳልከው የሬድዮ ፕሮግራሞችን ይጀምራል። እሱን ለማፈን እንደሚሞክሩ አውቀን ስለሆነ የምንጀምረው ከዚያ አይነት አፈና ለመከላከል የዘመኑ ቴክኖሎጂ ያስገኘውን ግኝቶች በመሰሉ ከመጠቀም ወደ ኋላ እንልም። እስከምናሸነፍ ድረስ ይህ የአይጥና የድመት ጨዋታ ይቀጥላል። ግን ለረጅም ጊዜ አይሆንም።

አካሄዳችሁን «ዳግማዊ ሊህለፓ» ነው በማለት ትችት የሚያቀርቡ ወገኖች አሉ። በተለይ ሊህለፓ የከተማ ውስጥ ትግል በሀብቱ ሲያራምድ በነበረበት ወቅት አንተም የድርጅቱ አባል ነበርክና ልዩነት ካለው ልዩነቱን ብታብራራለን?

ዳግማዊ ሊህለፓ? ይህን አባባል ከግንቦት 7 ጋር በተያያዘ ሲባል አሁን ገና ነው የሰማሁት። አንተ እንዳልከው ይህ ትችት የተነሳው «የከተማ የትግል ትግል ሊጀምሩ ነው» ከሚል ከሆነ ከየትኛው ዕህፋችን ከየትኛው መግለጫችን የትኛው የግንቦት 7 አመራር ካደረገው ንግግር ተነስተው እንደሆነ እንተው ብትጠይቃቸው ነው ጥሩ የሚሆነው። ትችት ይሆናል ይህንን የሚያስወራቸው። በኛ በኩል እንደዚህ አይነት ሰላማዊ ሰውን ሊገዳ የሚችል እርምጃ በምንም አይነት የማንወስድ መሆናችንን ማሳያችንን አይደለም በስቃይ ላይ ያለው የኢትዮጵያ ህዝብ እኛንም እነሱንም ጠንቅቆ ስለሚያውቁ ይስተዋል ብዬ አልገምትም። ሌላ የፈሩትን ነገር እኔ አላውቅም። ወሬው ግን የአይጋና የቀድሞው ኢፍቴንን ወሬ ይመስለኛል። ሲሸበሩ የሚያወሩት ነው።

አዲሱ የፕረስ ሕግም ሆነ ወደፊት የሚወጣው የምግባረ ሰነድ ድርጅቶችን ለመቆጣጠር የሚወጣው ሕግ ምንም አይሰገርመንም። ይህንን ማህበረሰብ እንደ ቀድሞ አምላካቸው እስታሊን መሰሉ ለመሰሉ ለመቆጣጠር ከመሞከር ወደ ኋላ እንደማይሉ አውቃለሁ። ይህ ሁሉ ህዝቡን ከማበላጩት የበለጠ ጠላት ከማፍራትና ውድቀታቸውን ከማፋጠን ውጪ ምንም የሚረባ ጥቅም እንደማይሰጣቸው ግን በእርግጠኝነት ልነግራቸው እችላለሁ። ከነሱ በላይ ማህበረሰቡን በግልፅ ያፈነው፣ ከነሱ በላይ ጦር የሰበቀው፣ ከይሲው የደርግ መንግስትም ወድቋል። ሁሉም የሚገርመኝ ግን ይህን አንዴት እንደሚረሱት ነው። በዚህ በፕረስና በሌሎች ተቋማት የሚወሰዱት እርምጃ በአጠቃላይ ከጥቅምት 22 በኋላ እየወሰዱባቸው ካሉት እርምጃዎች አንፃር ሲታዩ እኮ በጣም አነስተኛቸው ናቸው። የዲሞክራሲ ትግሉን ለማፈን ከወሰኑ በኋላ እኮ የሚሰሩትን የማያውቁት እንደሆኑ በግልጽ እያየን ነው። ለነፃነትና ለዲሞክራሲ እንዲሁም ለአገር ክብር ብልን ታግለናል ብለው የሚያምኑ በአንድ ጊዜ ከነሱ ጋር በበረሃ የታገሉ ሰዎች ይህ ሂደት እንደማያቆሙባቸውና ከበረሃው ሆኖ ታሪካቸውን እንዳቀረጹው ተገንዝበው «የለም ለእንዲህ አይነት አኩሪ አስተዳደር መሳሪያ እንሆንም ሊሉ እንደሚችሉ መገመት በጣም ከመስመር የወጣ ምኞት አይመስለኝም። ይህ ከዳር ሆነው ማንም መጣ እንኩን ሲበረ አኖራለሁ ብሉ የሚያስበው የዳር ደጋፊያቸው እነሱ (በግል ጥቅም ሚዛንም ጭምር) ጥቅም መሆናቸው አቀም አዳ እየሆኑ መምጣታቸውን በቅጡ የተገነዘቡ አልት በመጀመሪያ ከባቡሩ የሚዘለው አሉ መሆኑንና ይህም የማሰቂያው መጀመሪያ ምልክት መሆኑን መሳት የለብንም። ይህ ሂደት ደግሞ በቅጡ የጀመረ ይመስለኛል።

አካላትን ጥራት ተሰፈኛ ትመለሳለህ፤ በቅርብ ለውጥ

አሁን የሬድዮ ፕሮግራም ጀምራችኋል። ሬድዮ ጣብያው

አዲሱ የፕረስ ህግ በፓርላማ መጽደቁ ይታወቃል። ምን

ይመጣል ብለህ የምታስብ ይመስላል። ዝም ብለህ ለሕዝቡ ተስፋ ለመስጠት፣ ደጋፊዎቻችሁን ለማበረታታት ነው ወይስ ከልብህ እምነህበት ነው? ይህን እንደማጠቃለያ ጥያቄው ውሰደውና በዚያው በአገር ውስጥ ላለው ሕዝብ ለማስተላለፍ የምትፈልገው መልእክት ካለ አጠቃላይ ብትመልሰው?

በእኔ በኩል የዋህነት ነበር የሚለውን ከሰ ሙሉ ሰሙሉ ሰህተት ነው ለማለት አልቻልኩም። ይህ የዋህነት ገን ተቺዎቹ እንደሚሉት የኢህአዴገን «ባህርይ» እንደ ደርጅት ካለማወቅ የመጣ አይመስለኝም። ይልቁንም ስለ ሰው ልጅ ባህርይ ካለኝ አመለካከት የመጣ ይመስለኛል።

እውነትህን ነው። ይህ ውይይት ከመጠን በላይ ረዝሞአል። መልእክት ያልከውንም በሌላ ጊዜ ለብቻው ብመለስበት ይሻላል። ተስፋ ላልከው እውነትም ተስፋኛ ነኝ። ተስፋ ካላደረግኩም ምንም ነገር የማትሰራ ሽባ ነው የምትሆነው። ተስፋ የሌለው ሰው በቀሙ የሞተ ነው የሚል እምነት አለኝ። ከላይ የሰጠህህ መልስ ግን እንደዚሁ ከመሬት የተዘገነ ምኞት አይደለም። በደንብ አስቤበትና በአገር ውስጥ ያለውንም ሆነ በውጭ ያለውን ሁኔታ እንደአቅሚ ገምግሜ ነው። በመጀመሪያ በጥቅሉ ለመናገር ማንም እንደሚያየው አሁን በአገራችን ያለው ሁኔታ በምንም አይነት የሚዘልቅ አይደለም። ሁሉም ነገሩ እየተላቀቀ ነው።

በመንግስት ስልጣን ላይ ያሉት ሰዎች «በሰላም ቀንም ቢሆን እንዴት በስልጣን እንቆያለን» በሚል ካልሆነ አስበው ይህንን የመንግስት መርከብ እዚህ ጋር ወስደን በሰላም እናሳርፈዋለን የሚል አስተራቴጂካዊ አመለካከት የላቸውም። የአለት ተአለት የመደናበር ጉዞ ደግሞ የሚያስፈልገው እንደዚሁ የአንድ ቀን መንገድ ስቶ ገደል መግባት ነው። የሚሉት ነገር በሀዘብ አይደለም በደጋፊ ካደራጃቸው እንኳን ሊታመን የሚችል አይደለም። ስለዚህም የዚህ መንግስት የመጨረሻው መቆሚያ መስላል እየከፈለው የሚሄድ ይመስለኛል። ይህ መሆን ከጀመረ ደግሞ ብዙ ጊዜ የሚወስድ አይመስለኝም። የዚያኑ ያክል ደግሞ የወደፊቱ የአገራችን ሕይወት ተስፋ የሚሰጥ መሆኑን የሚያመለክቱ ብዙ ትናንሽ ግን ሲደመሩ ትልቅ የሆኑ ሁኔታዎች እየተፈጠሩ ነው። በእኔ እምነት እንደአሁኑ የወደፊቱ የኢትዮጵያ የፖለቲካ ስርዓት ምን መሆን አለበት በሚለው ጥያቄ ላይ ሰፊ አገራዊ ስምምነት ያለበት ጊዜ የነበረ አይመስለኝም። የኢትዮጵያ የወደፊት አጣፈንታ እውነተኛ ዴሞክራሲያዊ ስርዓት፣ ፍትሕን መሰረት ያደረገ የሕግ የበላይነት ያለበት አገር፣ የዜጎች ሁሉም የግልም ሆነ የቡድን መብቶች በአንድ የፖለቲካ ማህበረሰብ (ሀገር) ዙሪያ የሚከበሩበት የፖለቲካ ስርዓት መመስረት እንዳለበት መሆኑን ስምምነት ያለ ይመስለኛል። ይህንንም እውን ለማድረግ ሰፊ የሆነ አገራዊ የፖለቲካ ሀብረት እንደሚያስፈልገው በቂ ግንዛቤ ያለ ይመስለኛል። በመንግስት

እካባቢ ካሉ ጥቂት ወርቦሎች በስተቀር ላላቸው ከአርባ በላይ አመታት የታየው አይነት ምንም ፋይዳ የሌለው የእርስ በእርስ ንትርክና ጭቅጭቅ ሁሉንም የሰለጠነ ይመስለኛል። ቢያንስ ይህ ንትርክና ጭቅጭቅ ወደ እርስ በእርስ መበላላት መቀየር እንደሌለበት ሰፊ ግንዛቤ ያለ ይመስለኛል። የሕዝብ ውሳኔን የሚቀበል የፖለቲካ ሃይል ከአመለካከት ባላንጣዎች ጋር ከቃላት ያለፈ ንትርክ ማድረግ እንደማይገባው በእውነተኛ ነገር ላይ ያልተገነባ ፖለቲካ የሕዝብ ፍርድ ላይ በሚቀርብበት ጊዜ በቀላሉ ተንኖ የሚጠፋ ጤዛ እንደሆነ ያልተረዱ ጥቂት፣ በጣም ጥቂት ጊዜ ያሰፈባቸው ፖለቲከኞች ብቻ ይመስላሉ። ሕዝቡም በነጻ የመምረጥ እድሉ ከተሰጠው እንዲህ አይነቱን ፖለቲካ እንደማይቀበል፣ ምርቱን ከግርዱ መለየት እንደሚችል ያላየ ይመስለኛል። የከዚህ በፊቱ አይነት የግል መብቶችን ከቡድን መብቶች ጋር የሚጋጩ የቡድን መብቶች መከበር ከአገር አንድነት ጋር የሚጋጭ እድርጎ የሚያስቀምጥ ፖለቲካም ጊዜው ያለፈበት ይመስለኛል። እነኚህን ጥያቄዎች በድርጅቶች መሃከል ብቻ ሳይሆን በድርጅቶች ውስጥም ውይይት እየተደረገባቸውና ወደ ተመሳሳይ አመለካከት እየተሰበሰበ እንዳለ እያየን ነው። ይህን ሁሉ አይቺ ነው በእውነት ተስፋኛ የሆንኩት። ይህ ሁሉ ቀላል አይደለም እያልኩ ያለሁት። ችግሮቹ እየተሰበሰቡ ነው። ለመፍታት በሚያስችል መልኩ መስመር እየያዙ ነው እያልኩ ነው። ከላይ በተጠቀስኳቸው ዋና ዋና የጋራ እምነቶች ላይ የተመሰረተ ሰፊ የግንባታ ስራ ነው የሚጠብቀን። ለዚህ ደግሞ የሚያስፈልገው ችሎታው፣ አቅሙና አልሁም የኢትዮጵያ ህዝብ አለው እላለሁ። ፖለቲከኞቹም ይኸው እየገባቸው ይመስለኛል።

ለቃለመጠይቁ ጊዜህን ሰለሰጠሽን በጣም አመለግናለሁ

እኔም እድሉን ስለሰጣችሁኝ በጣም አመለግናለሁ